

2-21
PPT/119

2470

УЧИТЕЉ

ПЕДАГОШКО - КЊИЖВНИ ЛИСТ
ОРГАН УЧИТЕЉСКОГ УДРУЖЕЊА

ГОДИНА XV
(СВЕСКА 1-20)

ВЛАСНИК И ИЗДАВАЧ
УЧИТЕЉСКО УДРУЖЕЊЕ

УРЕЂИВАЧКИ ОДБОР:
Ђона Ивковић, Н. М. Чолаковић.

И

УРЕДНИК
М. Љ. ВЕЛИЦКИ,
УЧИТЕЉ У БЕОГРАДУ

БЕОГРАД
ШТАМПАРИЈА ПЕТРА К. ТАНАСКОВИЋА, ДО ДЕЛИЈСКЕ ЧЕСМЕ
1896.

„Учитељ“ излази два пут на месец у свескама од 3 таб. Годину почиње и свршава са школском годином. (Јула и августа лист не излази).

Рукописи се шаљу уреднику и не враћају се, а претплата Гл. Одбору Учитељског Удружена у Београду.

Цена је листу: за Србију 10 дин. годишње, за по год. 5 дин. Ван Србије: на годину 5 фор. (10 фран.) на по год. 2·50 фор. (5 фр.)

Чланови Учитељ. Удружења ако су из Србије добијају лист за $\frac{1}{4}$ цене јевтиније (7 50 на год.), а ако су ван Србије, добијају у по цене (2·50 фор. или 5 фр. на год

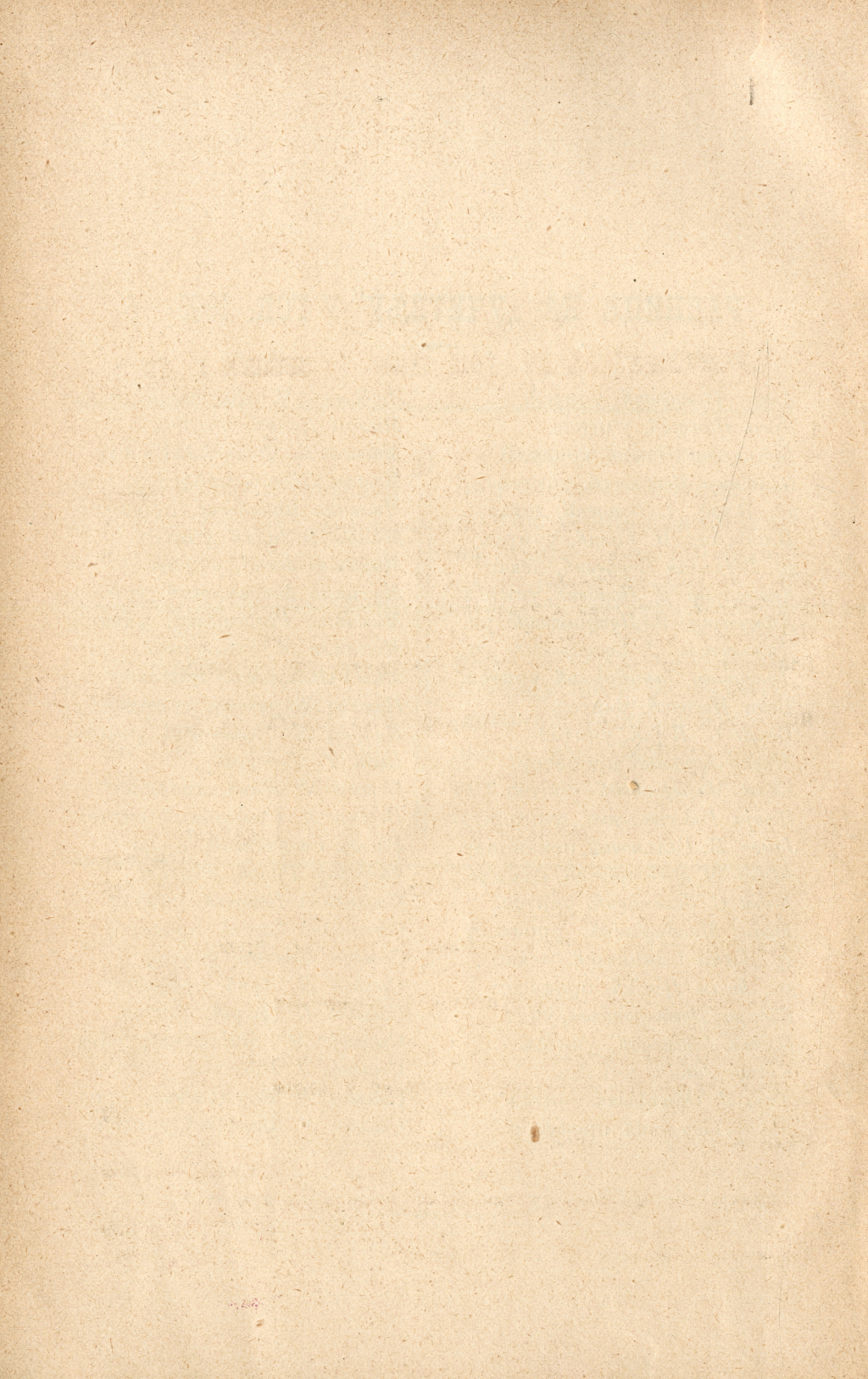

РАДНИЦИ НА „УЧИТЕЉУ“ У ГОД. 1895—6

Анша Голубовић, учитељ
Арса Паншић, учитељ
Бранислав Нушић, конзул
Велимир Петровић, учитељ
др. Влад. А. Поповић, лекар
Владимир П. Савић, учитељ
др. Војислав Ђорђевић, лекар
Димитрије Д. Поповић, учитељ
Димитрије Ј. Пушниковић, уч.
Димитрије Ј. Стојановић, уч.
Драгушин Јанићијевић, учитељ
Бока Ивковић, учитељ
Ђорђе С. Којић, учитељ
Живко Јуришић, професор
Їван Мартиновић, учитељ
Илија Родосављевић, учитељ
Јаков Ђ. Големовић, пензионар
Јанко М. Веселиновић, књижев.
Јован С. Јовановић, учитељ
Јован Миодраговић, професор
др. Јован Штанковић, лекар
др. Јован Цвијић, професор
Косара Цветковићева, учит.
Коста Јовановић, учитељ
Крста Јонић, учитељ
Лаза Ј. Обрадовић, учитељ
Лука Лазаревић, професор

Љубомир М. Давидовић, проф.
Милан Дачић, учитељ
Милан Ђ. Станојевић, учит.
Милан Шевић, професор
Миленко Вукићевић, професор.
Милош Велички, учитељ
Михаило Јовић, учитељ
Михаило Михаиловић, учитељ
Михаило Сретеновић, учитељ
Михаило М. Штансјевић, учит.
Миша Петровић, професор
Никола Ђирковић, учитељ
Никола М. Чолаковић, учитељ
Паја Т. Тодоровић,
Петар М. Илић, професор
Петар М. Стојановић, учитељ
Риста Стојаковић, писар
Саватије Грбић, учитељ
Свешислав Поповић, учитељ
Свешислав Симић, професор
Симеун Кончар, учитељ
Сретен М. Аџић, професор
Штанко Н. Дузић, учитељ
Штаноје М. Мијашовић, учит.
Штаноје Ј. Николић, учитељ
Штеван М. Веселиновић, проф.
Штеван У. Ђорђевић, учитељ

САДРЖАЈ

„УЧИТЕЉА“ ЗА ХУ. ГОД. (1895 – 6) СВЕСКА 1 – 20.

Ч Л А Н Ц И

	СТРАНА
Прва употреба учитељска, од Ј. Миодраговића	1
Просветни пасторци, од Мих. Јовића, учит.	6
Друга потреба учитељска, од Д. Ј. Путниковића	57
О душевним болестима и васпитању, од С. М. Аџића.	64, 112
О постанку српског буквара, од П. М. Стојановића	73
Српско пољопривредно друштво о учитељима, од А. Голубовића	76
Кратковидост у школама и реформа школ. књига, од др. Станковића	105
Књиге за децу, од Св. Симића	123
Учитељске неприлике, од Саватија Грбића.	127
Васпитање у језуитским колегијама, од Ст. М. Веселиновића	158, 217
Читање у основној школи, од К. Цветковићеве	171, 228
Нешто о српском правопису, од Ив. Мартиновића	177
Књиге и књижице, писци и књижари у ст. Риму, прев. М. Петровић	235, 285, 353
Начело природности и културности у васпитању, од С. Кончара	269
Бачке таблице и писаљке, од др-а Влад. А. Поповића	276
О првој помоћи при несрећним случајевима у школи, од Св. Симића	279
✗ Мозак и душа, психолошка расправа, прев. М. Шевић	325, 421, 491, 559
Епидемија хистеро-епилепт. грчева међу децом, од др-а В. А. Поповића	339
✗ Васпитање и наслеђе, прев. М. Шевић, ...	342

Ручни рад у м. осн. школи, од Јована С. Јовановића учитеља	347, 434, 514, 558, 594, 653, 702, 748, 797
Школска каса, од В. П. Савића	357
Једна сметња школи, од Ст. Н. Дучића	361
Основне и грађанске школе у Чешкој, од Д. Ј. Путниковића	427, 498, 544, 588, 646, 696, 741, 791, 837, 849, 908, 956
Има ли места таблицама у III и IV. раз., од В. П. Савића	441
Двадесетпетогодишњица Учитељске Школе, од С. М. Аџића	473
Пројекат о изменама у закону о осн. школама.	507
Хигијена ушију код ученика, прев. др. В. А. Поповића	555
Школске књижнице, од Ј. Ђ. Големовића	583
Рачунаљка особите врсте, од С. М. Аџића	601
Дечја склоништа, прев. Св. Поповић	604
Пољска привреда као наставни предмет, од Ж. Јуришића	631
Васпитање женске деце код Срба средњег века, од М. Вукићевића	638, 689
Гијо о васпитању, прев. П. М. Илић	683
Отклањање незгода, од М. Дачића учитеља	710
Педагошко искуство, од Ј. Миодраговића	735
Како се ваља користити одмором између часова, од др-а В. А. Поповића	754
Развитак душе, прев. Р. Стојаковића	783, 831, 879
Родитељи као надзорници, од Н. Ђирковића	802
Родитељске сметње и користи у настави, од Драг. Јанићије- вића	805
Кандидација надзорника, ...	862
О заразним или кужним болестима у школи, од др-а Вој. Ђор- ђевића	887
Прва улутства за проучавање села у Србији, од др. Ј. Цви- јића	896
Пред ревизију осн. школа, од Мих. М. Станојевића	917
Поводом чланка „Пољска Привреда у осн. школи“, од П. Т. Тодоровића	935
Нервозност код деце, прев. Р. Стојаковић, ...	949
Треба ли и Јеврејцад да уче Словенски Језик, од Л. Ј. Обра- довића	971
Учитељ као војник, од Д. Ј. Стојановића	977
Српски учитељи у Софији, од Мих. Михаиловића	983
О кандидацији учитеља за надзорнике, од Ј. Миодраговића	998

ПЕДАГОШКИ ПРЕГЛЕД

Основне школе образованих народа, од Љ. М. Давидовића	13, 79, 130, 183, 240, 290 363, 442
С румунске учитељске скупштине, од Ђ. С. Којића	293
Школе лужичких Срба, од Д. Ј. Путниковића	369
Савез бугарских учитељ. друштава, од Н. М. Чолаковића	517
Старање друштва за јавну наставу, од Св. Симића	562
Нешто о читаначком питању, од Мих. Станојевића	606
Како се може помоћи народном образовању приватним инцијативом, од Св. Симића	658, 711
О основним школама у Америци, од Љ. М. Давидовића	757
Материјални и морални положај деце у норвешким школама, од Св. Симића	808, 858
Учитељи и учитељице у Немачкој, од Л. Лазаревића	922

ИЗ УЧИТЕЉСКОГ И ШКОЛИНА ЖИВОТА

Мушкобана, прича Ј. М. Веселиновића	25
Мале добричине, од Ст. М. Мијатовића	30, 88, 135
Искрице дечјег мишљења, од Д. Поповића	32, 89
Моје бистро дете, од Бран. Нушића	191
Одобрена превара, од Ђ. Ивковића	246
Дивљак, из бележнице једног учитеља, од Ј. М. Веселиновића	296
Из дечјих одговора, од Мил. Ђ. Станојевића	305, 456, 769
Један наш бивши колега, од Ђ. Ивковића	381
Реферат о „Дивљану“, од С. М. Аџића	389
Једно ориџинално предавање, од Дим. Ј. Стојановића	395
Све у своје време, од Драг. Јанићијевића	399
Из школске полиције, од Ј. Ђ. Големовића	455
Педагошка зрнца, од С. М. М. Аџића	522, 717
Стари ков, слика из учитељског живота, од Ј. М. Веселиновића	609, 662
И пети гроб, сличица из учит. живота, од М. Сретеновић	760
Из школина живота, од Дим. Д. Поповића	821
Забелешке из дечјих одговора, од Ст. М. Мијатовића	823
Недељчо, од А. Страшимирова, прев. Крста Јонић	986

ПРЕДАВАЊА И МАТЕРИЈАЛ ЗА ИСТА.

Размер на картама, од М. Величког	18
Дечје игре, од Д. Ј. Путниковића	22, 87

Нешто о животу жаба, од В. А. Петровића	23
Прва предавања у приправном разреду од А. Пантића	84
О прилозима, од И. Радосављевића	186
Једно предавање из земљописа, од К. Јовановића	375
Примери за предавање рачуна од Дим. Д. Поповића	451
Делови руке, од А. Пантића	816

К Њ И Ж Е В Н И П Р Е Г Л Е Д

а) Реферати о књигама и листовима

Инфекциозне и заразне болести, реф. Ђ. Ивковића	35
Војслављева споменица, од Ђ. Ивковића	36
О каламљењу лозе и подизању винограда, реф. А. Голубовића	37
Значај кречњака у културној земљи, Књиге Срп. Књижев Задру- ге, Бранково Коло, Српски Архив за целокупно лекар- ство и Школица, реф. Д.	38
Дар доброј деци, реф. Ђ. Ивковића	91
Српске дечје игре, реф. Ст. Ј. Николић	92
Ласта, ...	92
Н. Васпитач, ...	93
Издања Матице Српске, реф. Ђ. Ивковића	137
Народна Школа, ...	138
Педагогика С. Чутурила, реф. С. М. Аџић 195, 253,	308
Пољопривредни календар, реф. А. Голубовића	401
Чешки педагошки листови, реф. Д. Ј. Путниковића	459
Наушна основа за ženski i muški Slöjd, реф. С. М. Аџића	566
Ђаковање-царовање, реф. Ј.	674
Уређење народних школа, од М. Милошевића, реф. Д. Ј. Путниковића	719
Књиге Хрв. Педаг. Збора, ...	771
Мали Васпитач, реф. Мих. М. Станојевића	992

б БИБЛИОГРАФИЈА

40, 93, 138, 206 261, 316, 402, 622, 523, 724, 776, 966.

Н О В О С Т И И Б Е Л Е Ш К Е

Министар просвете — Начелник министарства просвете —
Учитељски распоред — Учитељски дом — Први прилози за учи-
тељски дом — Распис министра просвете — Учитељска школа
у Београду — Професорска скупштина — Српски учитељски кон-

викт у Н. Саду — Чешка учитељска скупштина — Школска деца на изложби — Шта вреди заузимљивост — Скупштина учитељских друштва у Галицији — Школе у Аустрији — Основне школе у Баварској — Школе у Русији — Телесне казне по школама у Немачкој — Пушење награда добрим ђацима — Кара-Ђорђе у Америци . . . . . 43—49

Распис министра просвете — Учитељска школа — Најлепши спомен — Учитељске скупштине — Обим груди и главе код деце — Кратковидост школске деце — Маџарска изложба — Награде учитељима — Удате учитељице — Школе у Босни и Херцеговини — Просветне белешке из Русије — Пловне насеобине у Китају — Најмања држава у свету — Интересантан проналазак. 95—99.

Учитељски распоред — Добротвор — Срећке — Одликован — Прва ђачка књижница — Нешто о „дифтерији“ — Ко је изумео штампање књига? — Учитељи посланици у Парламенту — Латиница у Јапану — Читаонице и књижнице у Америци. . 140—142

Учитељски добротвор — Красан поклон — Леп поклон — Преведена — Неистинита вест — Награда за уредно похођење школе — Гађање у основ. француским школама — Чудно средство у корист учитеља — Султан и Српчад — Занати у руским школама — Интересантан проналазак — Чешка школска Матица 207—210.

Лутрија Учитељског Удружења — Красан поклон — Диван дар — Лепа пажња — Поклон — Београдски учитељски збор — Споменик учитељици — Учитељска скупштина у Штохолму — Основне школе у Пешти — Храна паука и човека. . 263—265

Главни Просветни Савет — Двадесетпетогодишњица — Предлог народној скупштини — Поклони Учитељском Удружењу — Срећке — О чешким школама — Замазивање школских прозора — „Орало“ — Педагошки музеји — Учитељи посланици — Шпански учитељи — Француско учитељско друштво — Подвоз железницом. . . . . 318—322

Лепа пажња — Збор београдских учитеља — Добротвор — За похвалу — Братска пажња — Неочекиван одзив — Користан почетак — Конкурс и буквар — Учитељско друштво у Данској — Друштво Св. Мохора — Продужне школе у Хрватској — Школе у Италији — Школске реформе у Данској — Маџари и Јевреји у Пешти — Камени угаљ у Сахари - Море. . . . . 403—407

Ретка деџја радост — Измене у закону о основ школама — Забава Учитељског Удружења — Плате наставника-ца основ шк.

БЕОГРАД

Х

у Србији — † Толе К Николајевић — Награда за уређење школске баште — Каламљење богиња — Како мисли руски цар Никола II . . . . . 462—467

Код Министра просвете — Предлог Народној Скупштини — Скуп београдских учитељица — Учитељска Школа — Нова школска зграда — Принудно васпитање — Учитељи децјих игара — Библиотеке за народ . . . . . 523—527

Учитељска школа — Пројекат измена у закону о основ. школама — Из Глав. Просв. Савета — Један добитак — Учитељска пензија у Русији — Историја у 1000 речи — Српска Историја — Школе у Лондону — Жене школски инспектори. . . . . 571—575

Учитељска школа — Из Глав. Просв. Савета — Београдски учитељски збор — У корист ручног рада у м. школи 624—626

Из Главног Просв. Савета — Са збора београдских учитеља — Дом за сироту и напуштену децу — Предавање у Цариграду — Административна подела — Учитељске школе у Швајцарској — Основне школе у Белгији — Песталоције и Ушински — Пољопривреда у француским школама — Бачко одело — Особити учитељски јубилеј. . . . . 676—679

Из Главног Просв. Савета — За похвалу — „Учитељски Другар“ — Награде наставницима, који раде у продужним школама — Опасност од лизања писаљке . . . . . 725—727

Из Главног Просветног Савета — Попис становништва у Србији — Учитељски Весник — Основна школа против употребе алкохола — Повторне и продужне школе у Угарској 777—779

Против учитеља — Учитељски дом — За наставна средства — Разно — Потрошња хартије на целој земљи — Маџарске нове школе — Школе у Јапану — Купатила за ђаке и народ . . . . . 826—828

Просветни Савет гази закон — Одобрена за поклањање о испиту — Курс за ручни рад — Учитељи и пољска привреда — Посетили Београд — Нов начин купљења школ. приреза — Одбор за подизање споменика пок. Љ. Ненадовићу — Народно Здравље — Споменик Ив. Филиповићу — Педагошки семинар — Како се наставом мори дете — Настава за време летњих врућина — Човечје тело — Певање у школама — Црне и беле стаклене школске табле. . . . . 866—871

Надзорници за основне школе — Учитељски Весник — Нов Буквар . . . . . 924—928

Чехословански народописни музеј — Број основ. школа у Хрватској и Славонији — Школе за умно слабију децу — Мађарски милениум — Друштво за исхрану ђака — Конгрес за питање о младежи — Дужина века у Србији — Не употребљујте код кухних болесника мараме . . . . . 1007—1008

БРЕТАЊЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ И УЧИТЕЉСТВУ

100, 143, 211

УЧИТЕЉСКО УДРУЖЕЊЕ

Главни Одбор	50
Добротвори и утемељачи 50, 153, 266, 322, 408, 468, 528, 575, 627, 680, 727, 779, 828, 871, 928, 1009	
Рад XII учитељске скупштине	57, 409, 871, 929, 1010
Честитке XII учит. скупштини	412, 468
Извештај извештајног одбора	1019
Дванаестој учит. Скупштини	1021
Рад Главног Одбора 53, 103, 154, 212, 414, 577, 627, 680, 730, 780, 828, 876, 933, 1022	
Преглед рачуна Главног Одбора	416, 728
Рад зборова	266, 328
Члановима Удружења	878
Објава	56
Одговори благајништва 55, 267, 418, 471 1023 (остали одговори на корицама)	
Рачун о срећкама	1025
Одговори уредништва	268, 324, 580
Промена у уредништву	156
Исправке	156, 471, 581, 878
Глав. Одбор Учит. Удружења	1006

ПОМЕНИК И ЧИТУЛА

155, 214, 419, 420, 472

